

Καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις

Άρθρο 54 Ποινικού Κώδικα

Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα είκοσι ούτε είναι μικρότερη από πέντε έτη, αν για την πράξη που τελέστηκε ο νόμος απειλεί ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη από δέκα έτη. Σε κάθε άλλη περίπτωση το ελάχιστο όριο διάρκειας του περιορισμού είναι έξι μήνες και το ανώτερο δέκα έτη.

Άρθρο 126 Ποινικού Κώδικα

1. Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε από ανήλικο οκτώ έως δεκατριών ετών δεν καταλογίζεται σε αυτόν.
2. Σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη χωρίς να έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.
3. Σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη και έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του επιβάλλονται αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, αν δεν υπάρχει περίπτωση να υποβληθεί ο ανήλικος σε ποινικό σωφρονισμό κατά το επόμενο άρθρο.

Άρθρο 127 Ποινικού Κώδικα

1. Αν το δικαστήριο ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου που έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του κρίνει ότι είναι αναγκαίος ο ποινικός σωφρονισμός του για να συγκρατηθεί από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων, τον καταδικάζει σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.
2. Στην απόφαση του δικαστηρίου ορίζεται επακριβώς ο χρόνος παραμονής του ανηλίκου στο κατάστημα αυτό σύμφωνα με το άρθρο 54.

Άρθρο 129 Ποινικού Κώδικα

1. Με τη λήξη του ημίσεως της ποινής του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, η οποία έχει επιβληθεί, το δικαστήριο απολύει τον ανήλικο, κατά τα οριζόμενα παρακάτω. Στην απόφαση για την απόλυση υπό όρο ορίζεται ο χρόνος της δοκιμασίας, που δεν μπορεί να υπερβαίνει το υπόλοιπο της ποινής.
2. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται οπωσδήποτε, εκτός αν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι η διαγωγή του ανηλίκου κατά την έκτιση της ποινής καθιστά απολύτως αναγκαία τη συνέχιση της κράτησής του, για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν νέων αξιόποινων πράξεων. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης η διεύθυνση του καταστήματος στο οποίο κρατείται ο ανήλικος υποβάλλει αίτηση μαζί με έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του καταστήματος μόλις συμπληρωθεί η έκτιση του ημίσεως της επιβληθείσας ποινής.

3. Η απόλυση υπό όρο μπορεί να χορηγηθεί και πριν από την έκτιση του ημίσεος της ποινής που έχει επιβληθεί, μόνο για σπουδαίους λόγους και εφόσον έχει εκτιθεί πραγματικά το ένα τρίτο αυτής.
4. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η απόλυση υπό όρο δεν μπορεί να χορηγηθεί, αν ο ανήλικος δεν έχει παραμείνει σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που έχει επιβληθεί.
5. Στον απολυόμενο μπορεί να επιβληθούν κατά τη διάρκεια του χρόνου δοκιμασίας του υποχρεώσεις που αφορούν τον τρόπο ζωής του και ιδίως τον τόπο διαμονής, τη διαπαιδαγώγηση ή την παρακολούθηση εγκεκριμένου από το νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικές ή άλλες οινόπνευματώδεις ουσίες. Στον αλλοδαπό απολυόμενο μπορεί να διαταχθεί και η απέλαση του στη χώρα από την οποία προέρχεται, εκτός αν η οικογένειά του διαμένει νομίμως στην Ελλάδα ή η απέλασή του είναι ανέφικτη. Αν ο απολυόμενος παραβιάσει τους όρους εφαρμόζεται αναλογικώς το άρθρο 107.
6. Αν ο απολυόμενος κατά το χρόνο δοκιμασίας του καταδικασθεί για κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο, η απόλυση αίρεται και εφαρμόζεται το άρθρο 132.
7. Αν μετά την απόλυση παρέλθει ο χρόνος δοκιμασίας τον οποίο όρισε η απόφαση χωρίς να γίνει ανάκληση, η ποινή θεωρείται ότι εκτίθηκε.
8. Αρμόδιο για την απόλυση του ανηλίκου και την ανάκληση της υπό όρο απόλυσης είναι το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων στο Πλημμελειοδικείο του τόπου όπου εκτίεται ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.
9. Αν ανήλικος κατά τη διάρκεια του περιορισμού του σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για έγκλημα του άρθρου 5 του Ν. 1729/1987, όπως ισχύει, ή για έγκλημα που φέρεται ότι τελέστηκε για να διευκολυνθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών, παρακολούθησε επιτυχώς εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα και υπάρχει δήλωση από τον υπεύθυνο αναγνωρισμένου προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης ότι γίνεται δεκτός σε αυτό, η παρακολούθηση αυτή συνιστά σπουδαίο λόγο για πρόωρη απόλυση υπό όρο με την έννοια της παραγράφου 3. Οι υπεύθυνοι του εκτός καταστήματος προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν ανά δίμηνο τη δικαστική αρχή για τη συνεπή παρακολούθηση του προγράμματος από τον εν λόγω ανήλικο ή για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος και χωρίς καθυστέρηση για την αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησής του. Στην περίπτωση διακοπής ανακαλείται η υπό όρο απόλυση.
10. Αν η αίτηση για απόλυση υπό όρο δεν γίνει δεκτή, νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί μετά δύο μήνες από την απόρριψη, εκτός αν υπάρξουν νέα στοιχεία."

Άρθρο 130 Ποινικού Κώδικα

1. Αν ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του τέλεσε αξιόποινη πράξη και εισάγεται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους, το δικαστήριο μπορεί, αντί για περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83. Τούτο γίνεται, αν το δικαστήριο κρίνει ότι, αν και ο ποινικός σωφρονισμός του ανηλίκου είναι αναγκαίος, δεν είναι όμως σκόπιμος ο περιορισμός του σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.
2. Οι στερητικές της ελευθερίας ποινές που επιβλήθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο δεν συνεπάγονται σε καμία περίπτωση τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ή την παραπομπή σε κατάστημα εργασίας.
3. Κατά γενικό κανόνα οι κατάδικοι αυτοί κρατούνται χωριστά από άλλους ενήλικους καταδίκους."

Άρθρο 131 Ποινικού Κώδικα

1. Αν ο καταδικασμένος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων συμπλήρωσε το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, πριν αρχίσει η εκτέλεση της απόφασης, το δικαστήριο που δίκασε, αν κρίνει ότι ο περιορισμός αυτός δεν είναι σκόπιμος, μπορεί να τον αντικαταστήσει με την ποινή που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο.
2. Αν ο καταδικασμένος συμπλήρωσε το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας του, η αντικατάσταση του περιορισμού κατά την παράγραφο 1 είναι υποχρεωτική.
3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου ισχύουν και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 7 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από έναν πρωτοδίκη σε κάθε πρωτοδικείο, ο οποίος ορίζεται μαζί με έναν αναπληρωτή για δύο χρόνια, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και μετά πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Προτιμώνται όσοι έχουν ειδικές γνώσεις και γνωρίζουν, αν είναι δυνατό, μία από τις γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική ή ιταλική.
2. Η θητεία των δικαστών ανηλίκων μπορεί να ανανεώνεται με τον ίδιο τρόπο, πάντοτε όμως με τη συναίνεσή τους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους επιτρέπεται η αντικατάστασή τους με τον ίδιο πάλι τρόπο, μετά όμως σύμφωνη και ειδικά αιτιολογημένη γνώμη του προέδρου και του εισαγγελέα εφετών.
3. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από το δικαστή ανηλίκων που αναφέρεται στην παρ. 1 και από δύο πλημμελειοδίκες, που ορίζονται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει, αν είναι δυνατό, ο δικαστής ανηλίκων. Το εφετείο ανηλίκων συγκροτείται από έναν εφέτη και έναν αναπληρωτή του, που ορίζονται σε κάθε εφετείο σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού, και από δύο άλλους εφέτες, που ορίζονται ως δικαστές ανηλίκων από τον πρόεδρο των εφετών. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει, αν είναι δυνατό, ο εφέτης δικαστής

ανηλίκων. Η παρ. 2 του άρθρου 9 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

4. Η δικαιοδοσία των δικαστηρίων ανηλίκων ορίζεται στο άρθρο 113.

Άρθρο 45Α Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Αν ανήλικος τελήσει αξιόποινη πράξη, η οποία είναι πταίσμα ή πλημμέλημα, ο εισαγγελέας μπορεί να απόσχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης αν κρίνει, ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου, ότι η άσκηση της δεν είναι αναγκαία για να συγκρατηθεί ο ανήλικος από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων.

2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ια' του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και η καταβολή χρηματικού ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωφελές νομικό πρόσωπο. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1.

Άρθρο 113 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους ηλικίας από δεκατριών μέχρι και του δέκατου όγδοου έτους συμπληρωμένου, με τις παρακάτω διακρίσεις: Α. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, β) τα πταίσματα που τελούνται από ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου για ανηλίκους. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων επιβάλλει επίσης τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται από τον Ποινικό Κώδικα για ανηλίκους που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας τους. Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, για τις οποίες η ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που πρέπει να επιβληθεί σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα είναι τουλάχιστον πέντε ετών. Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία.

2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται αναλόγως στις περιπτώσεις των εδαφίων Α και Β της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 242 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα. Η πράξη θεωρείται ότι έγινε πρόσφατα ιδίως όταν αμέσως ύστερα από αυτήν ο δράστης καταδιώκεται από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε να έχει αντικείμενα ή ίχνη από τα

οποία συμπεραίνεται ότι διέπραξε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο.

2. Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μια από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη μέρα από την τέλεση της πράξης.

3. Τα εγκλήματα που τελούνται δια του τύπου θεωρούνται πάντοτε αυτόφωρα.

Άρθρο 282 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Όσο διαρκεί η προδικασία, αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, είναι δυνατό να διαταχθούν περιοριστικοί όροι, εφόσον αυτό κρίνεται απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη των αναφερόμενων στο άρθρο 296 σκοπών.

2. Περιοριστικοί όροι είναι ιδίως η παροχή εγγύησης, η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα στον ανακριτή ή σε άλλη αρχή, η απαγόρευση να μεταβαίνει ή να διαμένει σε ορισμένο τόπο ή στο εξωτερικό, η απαγόρευση να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα.

3. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί για περιοριστικούς όρους - εάν αιτιολογημένα κριθεί ότι οι τελευταίοι δεν επαρκούν - εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού, μόνο αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες αμετάκλητες καταδίκες του για ομοειδείς αξιόποινες πράξεις να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Εάν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στο νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον αιτιολογημένα κρίνεται ότι δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί να επιβληθεί προσωρινή κράτηση και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του κατηγορουμένου, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης είναι διάρκειας έως έξι μηνών.

4. Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο για κακούργημα ή πλημμέλημα, εάν παραβιασθούν από αυτόν, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 298.

5. Η παράγραφος 3 του παρόντος εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του, εφόσον η πράξη για την οποία κατηγορείται απειλείται στο νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών. Η αδυναμία παροχής εγγύησης δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση.

Άρθρο 340 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση, μπορεί να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Στα κακουργήματα ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει, από πίνακα που καταρτίζει κάθε χρόνο τον Ιανουάριο το διοικητικό συμβούλιο του οικείου δικηγορικού συλλόγου, υποχρεωτικά συνήγορο στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο. Ο συνήγορος διορίζεται τρεις ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος ακόμα και με απλή επιστολή προς τον εισαγγελέα ή τον πρόεδρο. Ο συνήγορος που διορίζεται εξ επαγγέλματος έχει στη διάθεσή του αμέσως τη δικογραφία. "Σε δίκες για κακούργημα, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να έχουν μακρά διάρκεια, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει με την ίδια διαδικασία στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο δύο ή τρεις συνηγόρους από τον ίδιο πίνακα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να αρνηθεί την υπεράσπισή του από το συνήγορο ή τους συνηγόρους που διορίστηκαν από τον πρόεδρο, μπορεί όμως με αιτιολογημένη αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την ανάκληση του διορισμού ενός μόνο συνηγόρου, οπότε η υπεράσπιση συνεχίζεται από τους λοιπούς, εφόσον είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας.

2. Σε πταίσματα, πλημμελήματα και κακουργήματα επιτρέπεται να εκπροσωπείται ο κατηγορούμενος από συνήγορο, τον οποίο διορίζει με έγγραφη δήλωση του. Η δήλωση γίνεται κατά τις διατυπώσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 42 και πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρει την ακριβή διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος θεωρείται παρών και ο συνήγορος του ενεργεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις γι' αυτόν. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάξει την προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου, όταν κρίνει ότι αυτή είναι απαραίτητη για να βρεθεί η αλήθεια. Αν και μετά το γεγονός αυτό δεν εμφανιστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη βίαιη προσαγωγή του, που εκτελείται, αν είναι δυνατό, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

3. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί ή δεν εκπροσωπείται νομίμως από συνήγορο, δικάζεται σαν να ήταν παρών, εφόσον έχει νομίμως κλητευθεί.

4. Ο αιτών την ακύρωση της διαδικασίας, την ακύρωση απόφασης, την αναστολή εκτέλεσης απόφασης λόγω ασκηθείσης εφέσεως ή αναιρέσεως και τον καθορισμό συνολικής εκτιτάς ποινής μπορεί να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, διοριζόμενο κατά τους όρους της παραγράφου 2. Για το παραδεκτό των ως άνω αιτήσεων, δεν

απαιτείται να υποβληθεί ο αιτών στην εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.

Άρθρο 17 ν. 2298/1995

1. Στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης υπάγονται τα ιδρύματα αγωγής ανηλίκων (πρώην αναμορφωτικά καταστήματα ανηλίκων), που έχουν ως αποστολή την αγωγή, την κοινωνική στήριξη, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση ανηλίκων, οι οποίοι έχουν αναπτύξει παραβατική συμπεριφορά ή αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος και του επόμενου άρθρου ο όρος ανήλικοι περιλαμβάνει πρόσωπα ηλικίας από 7 έως και 18 ετών.

3. Οι διατάξεις του παρόντος και του επόμενου άρθρου δεν επηρεάζουν την ύπαρξη και λειτουργία άλλων υπηρεσιών, οργανισμών, ιδρυμάτων ή εταιριών που επιδιώκουν τους ίδιους ή παρεμφερείς σκοπούς.

4. Στα ιδρύματα Αγωγής ανηλίκων εισάγονται ανήλικοι στους οποίους: α) επιβάλλεται το αναμορφωτικό μέτρο της τοποθέτησής τους σε κατάλληλο κατάστημα αγωγής κατ' άρθρο 122 παρ. 1δ του Ποινικού Κώδικα, β) η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος κατ' άρθρο 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων εισάγονται επίσης ανήλικοι οι οποίοι διαβιώνουν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων, τα οποία τελούν καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις. Στην περίπτωση αυτή για την εισαγωγή είναι αναγκαία η υποβολή αίτησης των προσώπων που έχουν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή, εφόσον την αίτηση αυτή υποβάλλει οποιοσδήποτε τρίτος, η γραπτή συναίνεσή τους. Η αίτηση υποβάλλεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών ή στις αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας του ανηλίκου και διαβιβάζεται στο Δικαστή Ανηλίκων. Ο τελευταίος αποφασίζει, αφού λάβει υπόψη την προσωπικότητα του ανηλίκου και τις κοινωνικές συνθήκες του περιβάλλοντός του και μετά από γνωμάτευση του Επιμελητή Ανηλίκων.

6. Από την εισαγωγή του ανηλίκου στο Ίδρυμα Αγωγής, το τελευταίο ασκεί τα κατά το άρθρ. 1510 του Αστικού Κώδικα δικαιώματα και έχει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη γονική μέριμνα.

7. Κατά την εισαγωγή του ανηλίκου στο Ίδρυμα Αγωγής ερευνώνται από το προσωπικό του τελευταίου οι γραμματικές γνώσεις, οι δεξιότητες, οι κλίσεις και τα λοιπά στοιχεία της προσωπικότητάς του. Με βάση τα λοιπά στοιχεία της προσωπικότητάς του. Με βάση τα στοιχεία αυτά και τον εσωτερικό κανονισμό του Ιδρύματος Αγωγής καταρτίζεται το πρόγραμμα αγωγής του, το οποίο περιλαμβάνει την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την πολιτιστική καλλιέργεια, τη φυσική αγωγή και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Τα Ιδρύματα Αγωγής ή ιδιαίτερα τμήματά τους μπορούν να εξειδικεύονται ανάλογα με το είδος της εκπαίδευσης ή της επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχουν.

8. Για κάθε εισερχόμενο ανήλικο καταρτίζεται δελτίο αγωγής, στο οποίο καταχωρίζονται τα σχετικά με τις γραμματικές του γνώσεις, τις κλίσεις και τις σχέσεις του με την οικογένεια στοιχεία, οι επιδόσεις

του κατά την παρακολούθηση του προγράμματος του Ιδρύματος και χαρακτηρισμοί της στάσης του απέναντι στο προσωπικό του Ιδρύματος και στους συντρόφους του. Με βάση τα προκύπτοντα από το δελτίο στοιχεία, στο τέλος του σχολικού έτους ή όποτε τούτο ζητηθεί από το Δικαστή Ανηλίκων, υποβάλλεται στον τελευταίο έκθεση του Ιδρύματος Αγωγής για την πορεία και την πρόοδο του ανηλίκου στα πλαίσια της αγωγής του.

9. Τα παρεχόμενα στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων μαθήματα στοιχειώδους ή μέσης εκπαίδευσης μπορούν αν διεξάγονται στα δημόσια σχολεία κάθε περιοχής, όπως ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εθνικής Παιδείας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ειδικό πιστοποιητικό, ανάλογα με την περίπτωση, εκδίδεται για την παρεχόμενη, από το Ίδρυμα ή από προγράμματα στα οποία τούτο συμπράττει, επαγγελματική κατάρτιση.

10. Στους ανηλίκους που έχουν εισαχθεί στα Ιδρύματα Αγωγής κατά τις παρ. 4 και 5 ο Δικαστής Ανηλίκων μπορεί να χορηγεί άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας. Άδεια δοκιμασίας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Διευθυντή του Ιδρύματος και έχει διάρκεια έως έξι (6) μήνες, η οποία μπορεί να παραταθεί έως έξι (6) μήνες. Η τμηματική χορήγησή της είναι επίσης δυνατή. Η άδεια για λόγους υγείας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση του ιατρού του καταστήματος και αφορά κατ' οίκον νοσηλεία.

11. Δυνατή είναι επίσης η χορήγηση από το Διευθυντή του Ιδρύματος αδειών διάρκειας έως 20 ημερών για έκτακτες οικογενειακές ανάγκες, για την εξυπηρέτηση εκπαιδευτικών αναγκών, της επαγγελματικής κατάρτισης και κατά τις περιόδους εορτών. Αν συντρέχει επιτακτική ανάγκη, άδεια διάρκειας έως 20 ημερών χορηγεί και ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση του Διευθυντή του Ιδρύματος.

12. Η απόλυση των ανηλίκων που εισάγονται στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων, σύμφωνα με την παρ. 4, χωρεί κατά τα προβλεπόμενα στον Ποινικό Κώδικα ή στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

13. Η απόλυση των ανηλίκων που εισάγονται κατά την παρ. 5 του άρθρου αυτού διατάσσεται από το Δικαστή Ανηλίκων οποτεδήποτε ανακληθεί η αίτηση ή συναίνεση των προσώπων που είχαν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου κατά τον Αστικό Κώδικα ή μετά την υποβολή έκθεσης της διεύθυνσης του ιδρύματος, εφόσον ο λόγος εισαγωγής τους έχει πάψει να υφίσταται ή ο ανήλικος είναι έτοιμος πλέον να αντιμετωπίσει τις συνθήκες του ανοικτού κοινωνικού περιβάλλοντος. Σε κάθε περίπτωση οι ανήλικοι απολύονται αυτοδικαίως εφόσον συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους.

14. Ανήλικοι οι οποίοι κρατούνται στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων, κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 4 ή 5 του παρόντος άρθρου, απολύονται, εκτός αν δοθεί γραπτή συναίνεση για την παραμονή τους από τα πρόσωπα που προβλέπονται στην παρ. 5. Τη συνδρομή των προϋποθέσεων απολύσεως διαπιστώνει ο κατά τόπο αρμόδιος Δικαστής Ανηλίκων, ύστερα από αίτηση των κατά την παρ. 5 προσώπων ή του Διευθυντή του Ιδρύματος Αγωγής του υπό απόλυση ανηλίκου.

Άρθρο 18 ν. 2298/1995

1. Στην έδρα κάθε πρωτοδικείου λειτουργεί εταιρεία προστασίας ανηλίκων ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

"2. Οι εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έχουν ως κύριο σκοπό να συμβάλλουν ενεργά στην πρόληψη της εγκληματικότητας των ανηλίκων, που ενδέχεται να οδηγηθούν σε παραπτωματική συμπεριφορά, λόγω της προσωπικότητας ή του οικογενειακού τους περιβάλλοντος ή άλλων συνθηκών και αιτιών, παρέχουν υλική και κοινωνική στήριξη στους ανηλίκους και τις οικογένειές τους, επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση, πολιτιστική καλλιέργεια, ψυχαγωγία και στέγη, εφόσον τούτο είναι δυνατόν. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, μετά από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου τους, εφόσον διαθέτουν κατάλληλο προσωπικό και δυνατότητες στέγασης, μπορούν να παρέχουν την υλική και κοινωνική βοήθεια που προαναφέρθηκε και σε ανηλίκους: α) στους οποίους έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα (άρθρ. 122 παρ. 1 περίπτ. α', β', γ' και παρ. 2), β) οι οποίοι έχουν απολυθεί από ίδρυμα αγωγής ανηλίκων ή από σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων, γ) κατά των οποίων εκκρεμεί δίωξη για αξιόποινη πράξη, δ) οι οποίοι εμπίπτουν στην παρ. 5 του προηγούμενου άρθρου, αλλά η εισαγωγή τους σε Ίδρυμα αγωγής δεν είναι αναγκαία, ε) αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής. Επίσης, παρέχουν δικαστική συνδρομή στους κατηγορούμενους ανηλίκους.

3. Κάθε Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων διοικείται από επταμελές συμβούλιο. Η συμμετοχή στα συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη, γι' αυτό και τα μέλη τους επιλέγονται από άτομα που διακρίνονται για την ειδική μόρφωση και την κοινωνική ευαισθησία τους. Στο συμβούλιο μετέχουν με τριετή θητεία, επιτρεπομένου του επαναδιορισμού των αυτών μελών: α) ένας δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο προϊστάμενο, β) ένας εκπαιδευτικός ανωτάτης ή μέσης εκπαίδευσης, γ) ένας επιμελητής ανηλίκων του δικαστηρίου ανηλίκων της έδρας του πρωτοδικείου ή ένας κοινωνικός λειτουργός, δ) ένας δικηγόρος, ε) ένας εκπρόσωπος του δήμου ή της εκκλησίας, στ) ένας γιατρός, κατά προτίμηση παιδοψυχίατρος ή ένας ψυχολόγος και ζ) ένα πρόσωπο, με προσφορά, ευαισθησία και εμπειρία στον τομέα καταπολέμησης της παιδικής παραβατικότητας, κατά προτίμηση πολιτικός ή αρχιτέκτων μηχανικός. Όλα τα μέλη διορίζονται με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.

4. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου χωρίς ψήφο, εκτός εάν απουσιάζει το αντίστοιχο τακτικό μέλος.

5. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Η παραπάνω απόφαση, όσον αφορά τις εταιρείες που λειτουργούν εκτός νομού Αττικής, εκδίδεται μετά από πρόταση του οικείου περιφερειακού διευθυντή, η οποία αποστέλλεται στο Υπουργείο

Δικαιοσύνης 3 μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε εταιρείας προστασίας ανηλίκων στην πρώτη μετά τη συγκρότησή του συνεδρίαση εκλέγει από τα μέλη του αντιπρόεδρο, γραμματέα και ταμεία.

7. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί να ορίσει, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου Εταιρείας, ως επίτιμο πρόεδρο εταιρείας προστασίας ανηλίκων πρόσωπο που προσέφερε για μεγάλο χρονικό διάστημα αξιόλογες υπηρεσίες στον τομέα της προστασίας των ανηλίκων.

8. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε εταιρείας προστασίας ανηλίκων μπορεί να συγκροτεί ομάδες κατάλληλων προσώπων, τα οποία προσφέρουν εθελοντική συνδρομή για την εκπλήρωση των σκοπών της εταιρείας (π.χ. υποβοήθηση της εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οργάνωση πολιτιστικών ή ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, παροχή δικαστικής συνδρομής κλπ.).

9. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων μπορούν να αναθέτουν σε επιμελητές ανηλίκων, εντός του κύκλου των καθηκόντων των τελευταίων και ύστερα από έγκριση του προϊσταμένου δικαστού ανηλίκων, έργα αναγόμενα στην υποβοήθηση του σκοπού τους.

10. Οι εταιρείες προστασίας ανηλίκων έχουν δική τους περιουσία, προερχόμενη από επιχορηγήσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή άλλων αρχών ή οργανισμών, από εισφορές, δωρεές ή κληροδοτήματα ιδιωτών, καθώς και από έσοδα από εκδηλώσεις ή δραστηριότητες που ασκούνται στο πλαίσιο της λειτουργίας τους.

11. Με προεδρικό δ/γμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, καταρτίζονται Οργανισμοί για τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων. Μέχρι την έκδοση του παραπάνω προεδρικού δ/τος εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις".

12. Τα κεφάλαια Α' και Γ' του α.ν. 2724/1940 "Περί οργανώσεως και λειτουργίας αναμορφωτικών καταστημάτων ανηλίκων", όπως τροποποιημένος ίσχυε κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου καταργούνται.

13. Εντός 2 μηνών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου, ο οικείος νομάρχης, αφού ζητήσει και λάβει τις υποδείξεις των προβλεπόμενων στην παρ. 3 συλλογικών οργάνων, διαβιβάζει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης την εισήγησή του για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της οικείας εταιρείας προστασίας ανηλίκων. Η θητεία των υφισταμένων κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Διοικητικών Συμβουλίων λήγει από το διορισμό των νέων μελών από τον Υπουργό Δικαιοσύνης.